

Til NVE avdeling RME

Post: rme@rme.no

Oslo 1. februar 2024

Det bes om at KILE-ordningen evalueres

KILE-ordningen har nå eksistert i mange år, godt underbygget og støttet av bransjen. I sin alminnelighet vel og merke. Etter år med erfaringer, ser vi at ordningen til tross for en god begrunnelse får noen underlige utslag og konsekvenser. Vi mener disse ikke dekkes av ordningens begrunnelse og formål og bør justeres deretter. Nedenfor vil vi komme nærmere inn på noen konkrete punkter.

Vi er kjent med at RME har KILE-ordningen på agendaen og vi vil på den bakgrunn benytte anledningen til å spille inn noen punkter til vurdering.

Vi viser innledningsvis til Fornybar Norge og Distriktsenergis brev av 10.11.2021, som vi ikke kan se å ha mottatt noe svar på. Brevet finner dere her <https://bit.ly/48KFjPW>

Unntak for force-majeure

I brevet av 10.11.2021, er det innledningsvis tatt opp behovet for å unnta fra ordningen forhold som nettselskapene ikke har kunnet gardere seg mot, såkalt force majeure. De siste års hendelser som følge av ekstremvær hvor konsekvensene for ulike landsdeler og nettselskap er enorme, understreker behovet for et slikt unntak.

For de tilfeller man ikke har kunnet gardere seg mot et utfall, bør nettselskapet slik vi ser det, ikke møte noen sanksjoner gjennom KILE-ordningen. I denne kategorien mener vi at de hendelser der en kun i teorien kan investere seg bort i fra utfall, må inkluderes såsom for eksempel å utvide nett-traseene med noen hundre meter for å forhindre trefall på linjene. Dette er i praksis for dyrt og antagelig bort imot umulig i virkelighetens verden. Uansett ville det gitt en uforholdsmessig høy nettleie og bør bare av den grunn ikke jobbes for av nettselskapene. Hendelser en ikke engang i teorien kan unngå, som for

eksempel feil på systemansvarliges hånd, må åpenbart tas ut av KILE-ordningen i sin helhet.

Det kan ikke være slik at nettselskapene skal straffes for hendelser som det ikke er samfunnsøkonomisk nyttig eller mulig å investere seg bort fra.

Vi får mere ekstremvær

Etter vår oppfatning har de siste ukers ekstreme snøfall i enkelte områder med påfølgende strømutfall aktualisert problemstillingen. Det er heller ikke lenge siden flommen «Hans» og i skrivende stund pågår det et ekstremvær i Nord- og midt-Norge. Når disse hendelsene medfører strømbrudd, er vi i typiske situasjoner der netteier ikke har kunnet gardere seg mot utfallene innen rimelighetens grenser.

En KILE-ordning som sanksjonerer nettselskapene i slike tilfeller, hvor KILE også øker som følge av stengte veier over lang tid, treffer ikke formålet bak ordningen ¹ og bør slik vi ser det, tas ut av ordningen.

Det er også verdt å merke seg at i slike ekstreme tilfeller, vokser KILE-sanksjonene raskt, også fordi nettselskapene vil være forhindret fra å rette feil. Det vil ikke være forsvarlig å sende mannskaper ut f.eks i båt eller på vei. I særlige tilfeller vil dette også være stikk i strid med myndighetenes råd og anbefalinger. Sikkerheten til ansatte i slike situasjoner må prioriteres, og et system som bidrar til å presse selskapene på limiten, her er ikke å tilrå.

Nettselskapet risikerer følgelig å sitte i saksa, nær sagt bokstavelig talt når orkanen står på og det kan være dager før nettselskapet får mulighet eller i praksis lov til å bevege seg ut for feilretting. Da snakker vi om tilfældigheter og grunnleggende utfordringer ved ordningen. Utfordringer som ikke er reguleringen verdig, om man ønsker et rimelig rettfærdig grunnlag for å måle selskapene mot hverandre effektivitetsmessig i DEA-modellen.

KILE-ordningen maner til forsiktighet, ikke til økt nettkapasitet.

En Kile-ordning uten muligheter for unntak er ikke forenelig med dagens DEA-regulering av nettselskapene, hvor store KILE-konsekvensene blir mer et tilfældighetenes spill. For øvrig er den heller ikke forenelig med et ønske om at selskapene skal investere før og ta mulig risiko for å møte et raskt økende behov for nettilknytninger. KILE-ordningen maner til forsiktighet, ikke til å bruke nettkapasiteten mer effektivt.

For å fart på elektrifiseringen registrerer vi at N-1 satt under lupen, der spørsmålet er om man ikke bør gå bort fra dette kriteriet og heller drifte N-0,x på alle nettnivå. Det rimer i så fall dårlig med en KILE-ordning som slår inn som straff om en begynner å ta noe mere risiko i driften av nettet.

¹ Hensikten med KILE-ordningen er å gi nettselskapene insentiver (motivasjon) til å bygge og drifte nettet på et samfunnsøkonomisk optimalt pålitelighetsnivå.

KILE-satsene for planlagt arbeid bør settes til null

I denne anledning ber vi også RME om å sette satsene for planlagt arbeid til null. Vi opplever at det er lite logisk at det skal betales KILE-kostnad i en situasjon der nettselskapene nettopp for å øke beredskapen og unngå avbrudd på sikt skal møte en økonomisk straff for å forbedre nettet til kundens beste. En slik sanksjon rimer jo heller ikke med et ønske om mere tilgjengelig kapasitet til markedet. Primært mener vi at satsene bør settes til null i alle døgnetts timer, sekundært kan de settes til null der avsavnsverdien for ulike kundegrupper er lavest.

RME bør også se nærmere på fordeling av KILE-kostnader mellom aktører.

Om et nettselskap må legge inn tiltak i eget nett med konsekvenser for nabonettet på en slik måte at dette må driftes med små marginer for utfall, er det i dag slik at det er den som strekker ut hånden og avhjelper nabonettet, som risikerer å få KILE-kostnaden ved utfall, grunnet naboens trøbbel i nettet. Dette blir fort urimelig, og det gir heller ikke gode incentiver for et godt samarbeid til kundens beste.

Også rapporten «fra brettet til det smarte nettet» – ansvar for driftskoordineringen i kraftsystemet, tar opp utfordringene med KILE-ansvaret.

Her heter det; «Enkelte virkninger av KILE-ordningen fortjener nærmere oppmerksomhet. Fordelingen av risiko for KILE-kostnader mellom aktører oppfattes i flere situasjoner urettferdig. Incentivproblemet eksisterer fordi det ikke finnes trivielle løsninger. RME bør likevel se nærmere på muligheten for bedre allokering av risiko for KILE-kostnader. KILE-ordningen bør fungere slik at nettet blir driftet og utnyttet best mulig, samtidig som at risikoen bør fordeles mellom nettselskap i henhold til hvilken innflytelse de har over den konkrete risikoen til enhver tid.»

Distriktsenergi og Fornybar Norge håper at RME forbedrer KILE-ordningen og i den anledning ser til de innspill som her er forelagt, samt i vårt nevnte brev fra 2021.

Vi stiller selvfølgelig opp for å utdype dette i et møte om ønskelig.

Med hilsen

Knut Lockert
Distriktsenergi

Sign

Kristin H. Lind
Fornybar Norge

Sign